

LYGIŲ
GALIMYBIŲ
PLĖTROS
CENTRAS

**Lygių
galimybių
plėtros
centras.
Solidarumo
metai**

2022 metų veiklos ataskaita

1. 2022-ųjų metų komanda

↓ Virginija Aleksejūnė, Aurelija Auškalnytė, Margarita Jankauskaitė, Vilana Pilinkaitė Sotirovič, Monika Orechova ir Greta Kraujalytė

Komandos fotosesija. Fotografė - Ligita Vaitkutė

Komandos išvyka į Šilėnų pažintinį taką prieš Jonines

Šiemet prie mūsų vizijos įgyvendinimo prisidėjo būrys praktikančių ir savanorių: Arūnė Lunevičiūtė, Beatričė Kukulskytė, Dovilė Keraitė, Gabija Skaudickaitė, Justina Baškytė, Milda Gaigalaitė, Neringa Tsodikov, Ramunė Kochanauskaitė, Renata Krasovskaja, Urtė Radavičiūtė.

2. Pažeidžiamumų sankirta

2.1 Projektas - „**Lyties ir negalios sankirtoje: prabilti, įkvėpti, įveikti**“

Kliūčių kupinoje visuomenėje lyderystė yra iššūkis, ypač kai dėl lyties ir negalios iškylantys barjerai sustiprina vienas kitą. Vykdymas projekta:

Organizavome 10 susitikimų, kuriuose Tauragėje ir Panevėžyje gyvenančios moterys su negalia dalinosi patirtimi, kartu mokėmės, kėlėme problemas, kalbėjome apie lyderystę.

Panevėžio iniciatyvinė moterų su negalia grupė su LGPC ekspertėmis

Tauragės iniciatyvinės moterų su negalia grupės aktyvistės kartu su LGPC ir Tauragės moters užimtumo ir informacijos centro komandos narėmis po konferencijos Tauragėje apie lyties ir negalios sankirtą

Negalio ir mobilumo priemonės ne visada rimtas dalykas. Irma Zabulionytė ir Aurelija Auškalnytė pertraukos fotosesijoje metu.
Fotografas - Joe Wood

Bendrų pastangų dėka Panevėžyje buvo įkurta miesto savivaldybės **Neigaliųjų reikalų taryba**, o mūsų projekto partnerio – Lietuvos agentūros „SOS vaikai“ Panevėžio skyriaus – vadovė Irma Zabulionytė tapo jos pirmininke.

Tauragėje aktyvios moterys su negalia vykdė [viešųjų maitinimo įstaigų prieinamumo asmenims su negalia vertinimo kampaniją](#) ir yra pasiryžusios šį darbą tęsti toliau. „Nenoriu prašyti, kad pavalgius mane nukeltų, tada nuneštų iki tualeto ir iš jo vėl išneštų. Aš – ne bulvių maišas, kad mane nešiotų, galiu viską daryti pati, tik reikia pritaikytų patalpų“, – dalinosi projekto dalyvė Kristina Liolaitė.

Viešųjų maitinimo įstaigų prieinamumo asmenims su negalia vertinimo kampanijos aptarimas kartu su Tauragės savivaldybės atstovėmis. Reginos Genienės nuotrauka

Mokymai skirti moterų ir negalios nevyriausybinėms organizacijoms Kaune. Nuotraukoje lektorė Simona Aginskaitė

- ↑ Vykdėme mokymus moterų ir negalios NVO gilindamos jų kompetencijas negalios ar lyčių nelygybės klausimais ir tiesdamos tiltus bendradarbiavimui. Susirinko net 111 moterų, norinčių pagilinti savo žinias pažeidžiamumų sankirtos tematikoje.
- Kalbėjome apie lyties ir negalios sankirtos patirtis renginiuose ir per žiniasklaidos priemones. Šią temą kéléme ir regioninėse radio stotyse, kuriose transliuotos 5 laidos šie tema.
- 📞 Kviečiame paklausyti [laidos](#) apie moterų su negalia patiriamą smurto riziką.
- 💻 Taip pat kviečiame skaityti Aurelijos Auškalnytės [kommentarą](#) apie klaidas, kurias darome norėdami padėti asmenims su negalia gyventi pilnavertį gyvenimą ir Margaritos Jankauskaitės [straipsnį](#) apie tobulo kūno kultą.

2.2 Projektas: „**Matomos: dėmesys smurtui prieš moteris su negalia**“

Visuomenės abejingumas ir socialinė asmens izoliacija - puiki dirva smurtui artimoje aplinkoje. Jį pašalinti galima tik koordinuojant institucijų atsaką ir stiprinant visuomenės nepakantumą smurtui prieš moteris su negalia. Vykdymas projektą:

- Giliomės į socialiniu negalios modeliu ir žmogaus teisių principais grindžiamą **tarptautinę praktiką**, atliepiančią negalios, lyties ir smurto tarpusavio susietumus.
- Nagrinėjome savivaldybės specialistų patirtis ir ieškojome priemonių, padedančių **koordinuotą institucijų atsaką** į smurtą artimoje aplinkoje pritaikyti asmenų su negalia poreikiams tiek stiprinant specialistų kompetencijas, tiek plečiant paslaugų spektrą. Ižvalgas pristatėme ir Nacionalinio Žmogaus teisių forumo metu.
Kviečiame skaityti [ižvalgas](#) lrt.lt portale.

Kartu su Ukmergės, Jonavos rajonu ir Alytaus miesto komandomis pradėjome adaptuoti koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje algoritmą. Teikiant pagalbą asmenims su negalia, taikant algoritmą, būtų atsižvelgta į individualius poreikius ir mažėtų moterų su negalia patiriamą smurto rizika.

- ↓ Naujovės pilotinėse savivaldybėse sutinkamos palankiai. Tikimės, kad iniciatyva plėsis ir kitose Lietuvos savivaldybėse.

Margarita Jankauskaitė Utenoje pristato negalai jautrų koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje algoritmą. Dalyvauja Lygių galimybų kontrolieriaus tarnybos ir Utenos rajono institucijų atstovai

Projektas iš dalies finansuojamas Europos Sajungos Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos 2021 m. lėšomis (sutarties su Europos Komisija numeris 101049158-SEEN)

3. Vyriškumo normos

3.1 Projektas: „Rūpintis yra vyriška: vyriškumo normų kaita ankstyvajame ugdyme“

Lyčių nelygybė reiškiasi ne tik kaip kliūtys moterims. Iš lygybės nebuvo kyla ir rūpinimosi, savitarpio pagalbos nuvertinimas, konkurencijos kultūros išaukštinimas. Norint pokyčių - turi keistis bei plėstis vyriškumo samprata. Įgyvendindamos projektą:

- Atlikome lyčių aspekto integravimo ankstyvajame ugdyme Lietuvoje [analizę](#). Jos rezultatai parodė, kad ankstyvajame ugdyme vaikai dažnai laikomi belyčiais, suplakamos lytiškumo ir seksualumo sampratos, su vaikais bijoma kalbėti apie lytiškumo raišką, atliekama lyčiai deramo elgesio kontrolė.

Parengėme [metodines](#) ir [didaktines](#) priemones darbui su ikimokyklinio amžiaus vaikais, siekiant ugdyti suvokimą, kad rūpinimasis yra bendražmogiška vertybė.

Žaidimas „Surask ir suprask“ atspausdintas ir netrukus keliasiantis į ikimokyklinio ugdymo įstaigas

Rengėme mokymus ankstyvojo ugdymo pedagogams. Juose dalyvavo 93 specialistai.

Margarita Jankauskaitė veda mokymus švietimo darbuotojams Marijampolėje

Vilniuje organizavome tarptautinę konferenciją, kurioje su partneriais dalinomės ekspertinėmis jžvalgomis apie lytiškumo normų ir vyriškumo transformacijas ankstyvajame ugdyme. Konferencijoje dalyvavo gyvai ir ją stebėjo nuotoliu 104 dalyviai iš 8 Europos Sajungos valstybių, taip pat ir iš už Atlanto.

Projekto „Rūpintis yra vyriška“ komanda iš 6 partnerystės valstybių (Austrijos, Bulgarijos, Italijos, Lietuvos, Slovėnijos ir Vokietijos), projekto baigiamosios konferencijos metu. Gabijos Skaudickaitės nuotrauka

- Organizavome 3 informacinius renginius didinančius šios temos žinomumą švietimo darbuotojams ir būsimiems pedagogams. 172 dalyvavę/usios dovanų gavo ir mūsų kurtą žaidimą „[Surask ir suprask](#)“.

Projektas iš dalies finansuojamas Europos Sajungos Teisių, lygybės ir pilietiškumo programos (2014-2020) lėšomis (sutarties su Europos Komisija Nr.101005885 – ECaRoM – REC-AG-2020/ REC-RGEN-WWLB-AG-2020)

3.2 Projektas: „Startas lygiavertei karjerai“

Lyčių stereotipai kiša koją ir renkantis profesiją. Todėl, įgyvendindamos projektą kaip Lietuvos moterų lobistinės organizacijos narės:

- Rengėme projekto viešinimo straipsnius, suteikiančius žinių apie atliktus tyrimus, edukacines veiklas ir mokomąsių [priemones](#).

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

Projektą finansuoja Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

4. Darbo ir asmeninio gyvenimo derinimas

4.1 Projektas: „Visi apie tai kalba: darbo ir asmeninio gyvenimo derinimas virsta realybe“

Darbo ir asmeninio gyvenimo derinimas kupinas iššūkių. Nemaža jų dalis susijusi su pasenusiomis vyriškumo normomis, kurias būtina keisti kartu transformuojant ir organizacijų kultūrą. Todėl, įgyvendindamos projektą:

- Atlikome moterų, vyrų, profesinių sąjungų ir darbdavių atstovų nuomonės [analizę](#).
- Vykdėme informacinius seminarus ir konsultavome Vilniaus universiteto, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, Tele2 ir Vilniaus oro uosto, Swedbank darbuotojus kuriant darbo ir asmeninio gyvenimo derinimo veiksmų planus ir priemones.
- Analizės ir darbo su įmonėmis pagrindu parengtos [rekomendacijos](#) politikos formuotojams.
- ↓ Tarptautinėje konferencijoje „Šeimos ir darbo balansas: kodėl reikia jo siekti ir kaip tai užtikrinti“ dalyvavo 93 institucijų atstovai.

Konferencijos, vykusios LR Seime akimirką. Fotografė - Ligita Vaitkutė

Projektas iš dalies finansuojamas Europos Sajungos Teisių, lygybės ir pilietiškumo programos (2014-2020) lėšomis (sutarties su Europos Komisija Nr. 881615 – BALANCE – REC-AG-2019 / REC-RGEN-WWLB-AG-2019).

5. Petys į petj su Ukrainos moterimis

2022-aisiais palaikėme Ukrainos moterų organizacijas, kurios ekstremaliomis Rusijos agresijos sąlygomis nepaliovė rūpintis lyčių lygybės ir moterų teisių klausimais.

Nuotrauka iš Kovo 8-osios Ukrainos palaikymo akcijos prie Ukrainos ambasados Lietuvoje

Mokėmės iš jų stiprybės ir pasišventimo.

Džiaugiamės ir didžiuojamės, kad net dvi mūsų bendražygės Ukrainoje pelnė garbingus užsienio valstybių apdovanojimus:

Natalia Karbowska, Ukrainos moterų fondo (UWF) strateginės plėtros direktorė, gruodžio 5 d. gavo [Hillary Clinton](#) apdovanojimą už lyderystę ir išskirtinį indėlį pripažstant svarbų moterų vaidmenį taikai ir saugumui pasaulyje.

Marta Chumalo - viena iš centro „Moterų perspektyvos“ įkūrėjų, vasario 1 d. gavo Švedijos „Olof Palme“ apdovanojimą, įvertinančią atkaklų ilgametį darbą moterų teisių gynimo srityje.

6. Kiti darbai

6.1 Finansinio tvarumo link

Sėkmingą organizacijos veiklą lemia daugybė veiksnių. Tai ir finansinis tvarumas, drąsa kalbėti pasipriešinimą keliančiais klausimais, ir nuolatinė novatoriškų komunikacijos būdų paieška. Siekdamos didesnio organizacijos veiklos tvarumo ir prieinamumo įgyvendinome keletą smulkių projektų:

Atnaujinome [svetainę](#), siekdamos paprasto, lengvai suprantamo dizaino ir geresnio informacijos prieinamumo žmonėms su negalia.

Kūrėme paslaugas [verslui](#) lyčių lygybės tematika.

6.2 Moterys, taika ir saugumas

Rengėme šešelinę Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos Nr. 1325 [ataskaitą](#) ir pristatėme Vystomojo bendradarbiavimo platformos organizuotuose mokymuose.

6.3 Motinystė šiandien – kas lieka nutylėta?

Organizavome diskusiją apie nutyrimas motinystės patirtis Nacionaliniame žmogaus teisių forume. Apie motinas įpratome kalbėti taip, tarsi visos jos: vidurinės klasės, pačios be negalios ir gimdo vaikus be negalios, gyvena su partneriu, aktyviai įsitraukusiu į vaikų priežiūrą, nėra paauglės ir niekada nepalūžta. Tai rodo, kokių motinystės patirčių išvis kratomasi viešajame diskurse. Ar tikrai netikėta, kad vis daugiau moterų renkasi bevaikystė? Ypač ekonominio nesaugumo, klimato katastrofos ir karo grėsmės fone.

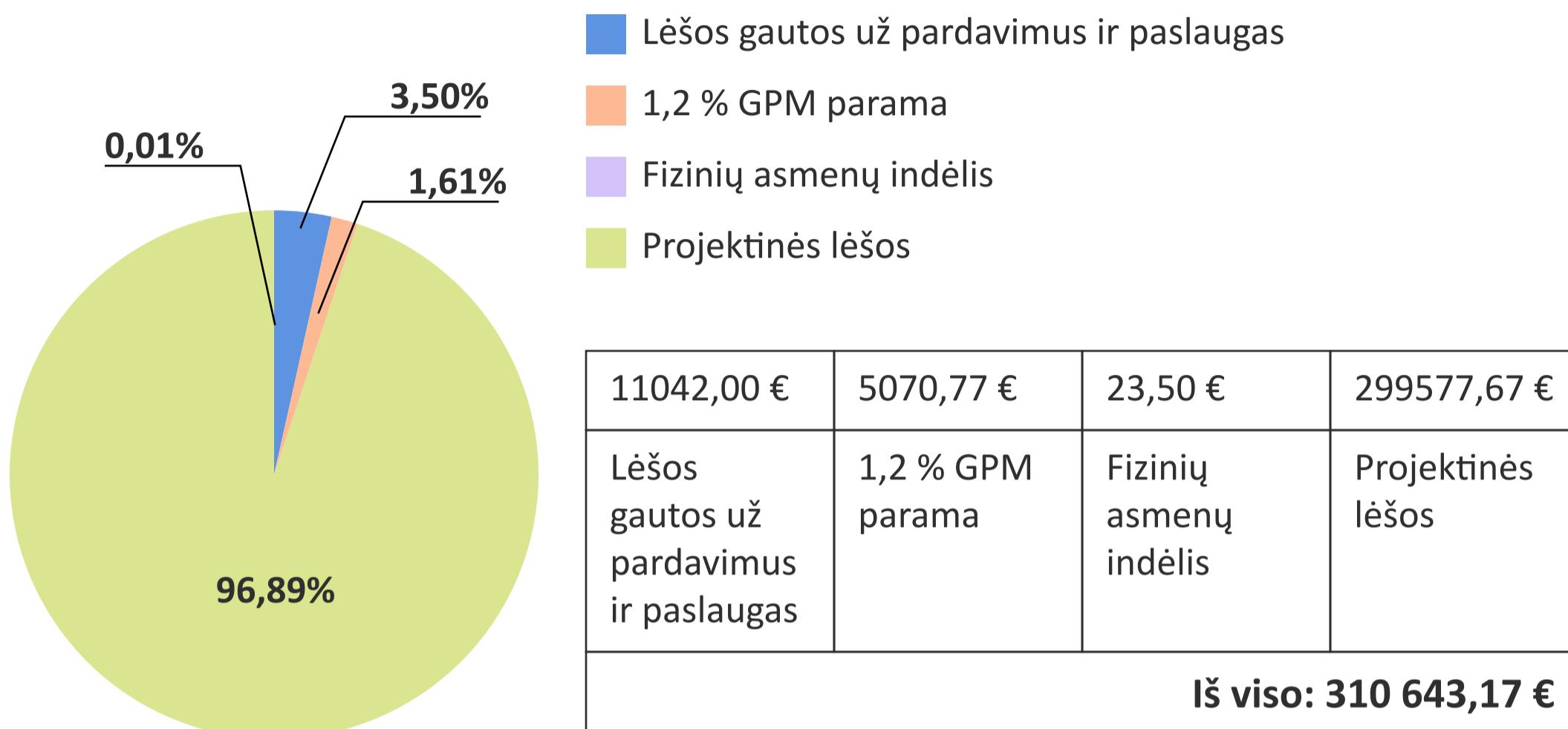

Kviečiame skaityti diskusijos [įžvalgas](#). Diskusijos dalyvės: Akvilė Giniotaitė, Lina Gabrijolavičienė, Margarita Jankauskaitė, Eglė Kačkutė ir Vaida Tretjakova.

7. Seserystės ir partnerystės

- Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba
- Alytaus rajono savivaldybė
- Jonavos rajono savivaldybė
- Ukmergės rajono savivaldybė
- Lietuvos Žmogaus teisių centas
- Nomoshiti iniciatyva
- Psichikos sveikatos perspektyvos
- Tauragės moters užimtumo ir informacijos centras
- Lietuvos agentūros „SOS Vaikai“ Panevėžio skyrius
- Center of Women's Studies and Policies (Bulgarija)
- Dissens – Institut für Bildung und Forschung e.V (Vokietija)
- Istituto degli Innocenti (Italija)
- Institute for Masculinity Research and Gender Studies (Austrija)
- The Peace Institute (Slovēnija)
- Ukrainian Women's Fund (Ukraina)
- Europos lyčių lygybės institutas (EIGE)
- Lietuvos moterų lobistinė organizacija
- Lietuvos negalios organizacijų forumas
- Žmogaus teisių organizacijų koalicija
- Nacionalinė nevyriausybinių vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma
- Anna Lindh fondas
- European Network Against Racism

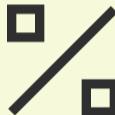
8. Finansai

Projektinės lėšos

Europos komisija	156,5 €	Projektui „PARENT: vyriškumo normų kaita įsitraukiant į atsakingą tėvystę“.
Europos ekonominės erdvės finansinis mechanizmas	45788,25 €	Projektui „Lyties ir negalios sankirtoje: prabili, įkvėpti, įveikti“.
Europos komisija, LR Vyriausybė	50861,18 €	Projektui „Visi apie tai kalba: darbo ir asmeninio gyvenimo derinimas virsta realybe“.
Europos komisija	46521,86 €	Projektui „Rūpintis yra vyriška: vyriškumo normų kaita ankstyvajame ugdyme“.
JAV valstybės departamentas	2715,44 €	Projektui „Lygybė saugumui. II etapas“.
LR Vyriausybė	17740 €	Projektui „Lyčių lygybė jtvirtinančios paslaugos - finansinio tvarumo garantas“.
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)	1760,22 €	Projektui “Improving access to employment and livelihoods of Ukrainian refugees in food retail in the Baltics”
Europos komisija	133352,14 €	Projektui „MATOMOS: dėmesys smurtui prieš moteris su negalia“.
Europos komisijos delegacija Ukrainoje	682,08 €	Projektui „Lyčių lygybės tyrimų centrų tinklas: gebėjimų ugdymas pažangiam politikos formavimui, poveikio vertinimas, strategine advokacija ir specializuota komunikacija“.

Prisidėkite prie mūsų darbų

 Skirkite 1,2 %

→ Paremkite tiesiogiai

Banko sąskaita: LT44 7044 0600 0101 5284

Gavėjas: VšĮ Lygių galimybių plėtros centras

Parama veiklai vykdyti

↓ Mus rasite

 www.gap.lt

 [Linkedin](#)

 [Facebook](#)